

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه سمنان

صادق چوبک
پیش‌نار نااور الیسم در ایران

مؤلف: دکتر عبدالله حسن زاده میر علی
عضو هیئت علمی دانشگاه سمنان

سرشناسه	: حسن‌زاده میرعلی، عبدالله، ۱۳۴۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: صادق چوبک پیش‌تار ناتورالسم در ایران / مولف عبدالله حسن‌زاده میرعلی.
مشخصات نشر	: سمنان: دانشگاه سمنان، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: و، ۱۶۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۴۰-۶۶-۴
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: چوبک، صادق، ۱۲۹۵ - ۱۳۷۷ - نقد و تفسیر.
موضوع	: داستان‌های فارسی - قرن ۱۴ - تاریخ و نقد
شناسه افزوده	: دانشگاه سمنان
رده بندی کنگره	: PIR ۸۰۱۲/۲۳ ی ۱۳۹۱۸۳۴
رده بندی دیویی	: ۸۴۳/۶۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۵۱۶۱۱

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

صادق چوبک پیش‌تار ناتورالسم در ایران

- ❖ مؤلف: دکتر عبدالله حسن‌زاده میرعلی
- ❖ ویراستار علمی: مهدی احمدی لفرکی
- ❖ نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۲ - ۲۳/۲/۹۲
- ❖ طرح جلد و صفحه آرایی: اسماعیل شجاعی
- ❖ ناشر: انتشارات دانشگاه سمنان
- ❖ شمارگان: ۲۰۰ جلد
- ❖ قیمت: ۸۵۰۰۰ ریال
- ❖ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۹۴۰-۶۶-۴

حق چاپ محفوظ و متعلق به انتشارات دانشگاه سمنان می باشد.
تلفن انتشارات: ۰۲۳۱-۳۳۲۰۲۹۵

۱.....	فصل اول: کلیات.....
۲.....	۱-۱- درآمدی بر مکتب ادبی ناتورالیسم.....
۶.....	۲-۱- اصول و قواعد مکتب ادبی ناتورالیسم.....
۹.....	۳-۱- سال شمار زندگی چوبک.....
۱۰.....	۴-۱- فضای فکری و فرهنگی دوران تولد، رشد و نویسندگی چوبک.....
۱۱.....	۵-۱- دوره‌های نویسندگی چوبک.....
۱۳.....	۶-۱- تأثیر فضای سیاسی - اجتماعی ایران بر آثار چوبک.....
۱۵.....	۷-۱- بررسی فهرست‌وار آثار داستانی چوبک.....
۱۶.....	۸-۱- شرح داستان‌های چوبک.....
۳۵.....	۹-۱- بررسی و تحلیل سبک نویسندگی و آثار چوبک.....
۴۴.....	۱۰-۱- کاربرد اصول و روش‌های مکتب‌های ادبی اروپایی در آثار چوبک.....
۴۸.....	۱۱-۱- چوبک و افراط در به کارگیری سبک رئالیسم.....
۴۹.....	۱۲-۱- چوبک پیش‌تاز ناتورالیسم در ایران.....
۵۲.....	۱۳-۱- موضوع داستان‌های کوتاه چوبک و نزدیکی آن به مکتب ناتورالیسم.....
۵۷.....	۱۴-۱- نثر چوبک در داستان‌ها.....
۵۹.....	۱۵-۱- متناسب بودن نثر چوبک با دید خاص و ناتورالیستی او.....
۶۱.....	۱۶-۱- شخصیت‌های داستانی چوبک.....
۶۷.....	۱-۱۶-۱- مردان، زنان و کودکان در آثار چوبک.....
۷۲.....	۲-۱۶-۱- شخصیت‌های حیوانی در آثار چوبک.....
۷۵.....	۱۷-۱- ویژگی‌های نویسندگی چوبک.....
۸۹.....	فصل دوم: بررسی ویژگی‌های ناتورالیستی داستان‌های چوبک.....
۹۰.....	۱-۲- توصیف افراد درمانده و مطرود اجتماعی و وصف زندگی و درماندگی آن‌ها.....
۱۰۰.....	۲-۲- تبیین بی‌پرده مسائل جنسی.....

- ۲-۳- توجه به تمایلات صرف فیزیولوژیکی انسان و جزئی نگری..... ۱۰۲
- ۲-۴- نشان دادن برشی از زندگی..... ۱۰۳
- ۲-۵- عدم دخالت نویسنده در جریان طبیعی داستان..... ۱۰۴
- ۲-۶- عدم قهرمان پروری..... ۱۰۸
- ۲-۷- توصیف فجایع، زشتی‌ها و صحنه‌های مشمئز کننده..... ۱۰۹
- ۲-۸- استفاده از شیوه‌ای غیر مستقیم به منظور مبارزه با مفاسد اجتماعی..... ۱۱۴
- ۲-۹- اعتقاد به جبر، تقدیر و سرنوشت و تلاش نافرجام انسان برای رهایی از آن..... ۱۱۵
- ۲-۱۰- نقش نداشتن شخصیت‌ها در جریان داستان..... ۱۲۲
- ۲-۱۱- توصیف هر دو طبقه‌ی مرفه و فقیر جامعه..... ۱۲۳
- ۲-۱۲- توضیح و تشریح علمی بدون دخالت دادن احساسات..... ۱۲۵
- ۲-۱۳- استفاده از زبان گفتاری و لهجه عوام..... ۱۲۶
- ۲-۱۴- وصف دقیق جزئیات و ریزه‌کاری‌ها..... ۱۳۰
- ۲-۱۵- تشریح زیست‌شناسانه از عشق و ترسیم فضایی آکنده از عشق و شهوت..... ۱۳۲
- ۲-۱۶- صحبت از جهانی که بر بنیاد تمازع بقا قرار گرفته است..... ۱۳۳
- ۲-۱۷- استفاده از اصول نانورالیزم در بستری سمبلیک..... ۱۳۴
- نتیجه‌گیری..... ۱۳۵
- فهرست منابع و مآخذ..... ۱۴۱
- شرح اصطلاحات..... ۱۴۷
- فهرست عام..... ۱۵۶

مکتب ادبی ناتورالیسم که متأثر از نظریه تکامل داروین بود، در اواخر قرن نوزدهم میلادی به وسیله امیل زولای فرانسوی بنیاد نهاده شد. این مکتب ابتدا در رمان متجلی شد و سپس به دیگر انواع ادبی و شاخه‌های هنر راه یافت. ناتورالیست‌ها که در آثار خود بیش‌تر از جنبه‌های منفی زندگی همچون فقر، بی‌عدالتی، زشتی‌ها، بدبختی‌ها و... سخن می‌گفتند، آدمی را در چنبر جبر غریزی و... گرفتار می‌دانستند و بر آن بودند که انسان با وجود تمام تلاش‌ها برای رهایی از جبر، گریزی از آن ندارد؛ به همین دلیل نوعی احساس یأس و بدبینی نسبت به سرنوشت بشر را می‌توان در آثار آنان دید. ناتورالیست‌ها همچنین با نادیده گرفتن قراردادهای اخلاقی، جنبه‌های حیوانی بشر را در آثار خود برجسته کردند.

در ایران نیز برخی از نویسندگان به پیروی از ناتورالیست‌ها و تحت تأثیر افکار و اندیشه‌هایشان آثاری پدید آوردند که تأثیر این مکتب ادبی در بین این نویسندگان از دهه ۱۳۲۰ قابل مشاهده است. صادق چوبک یکی از این نویسندگان است که در برخی از داستان‌های خود از اصول و روش‌های این مکتب ادبی استفاده کرده و تا حد زیادی به این مکتب ادبی نزدیک شده است. در کتاب حاضر به بررسی آثار چوبک از دیدگاه مکتب ادبی ناتورالیسم پرداخته‌ایم و بر آن شده‌ایم تا داستان‌های او را از این دیدگاه مورد بررسی قرار دهیم و ویژگی‌های ناتورالیستی آن را مشخص سازیم.

در پایان از خانم مژگان احمدی لفورکی که زحمت تایپ دست نوشته‌ها با ایشان بوده و همچنین از آقای مهدی احمدی لفورکی که زبانش علمی این کتاب را بر عهده داشتند، تشکر و قدردانی می‌کنم.

تو خشنود باشی و ما رستگار

خدایا چنان کن سرانجام کار

عبدالله حسن‌زاده میرعلی - بهار ۱۳۹۲